

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 263/2015-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Meszárosa a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti MAC TV, s. r. o., Brečtanová 1, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Bugala – Ďurček, s. r. o., Drotárska cesta 102, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. Petra Ďurčeka, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 SŽ 13/2014 z 3. marca 2015, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti MAC TV, s. r. o., podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 SŽ 13/2014 z 3. marca 2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 SŽ 13/2014 z 3. marca 2015 z r u š u j e a v e c v r a c i a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný obchodnej spoločnosti MAC TV, s. r. o., uhradiť trovy konania v sume 355,73 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) na účet jej právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Bugala – Ďurček, s. r. o., Drotárska cesta 102, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. marca 2015 faxom a 7. apríla 2015 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti MAC TV, s. r. o., Brečtanová 1, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 ústavy a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením čl. 1 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sž 13/2014 z 3. marca 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) uložila rozhodnutím č. RP/036/2014 z 10. júna 2014 sankciu – pokutu za porušenie povinností podľa § 34, § 35 ods. 3 a § 36 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní“). Rozhodnutie Rady bolo sťažovateľke doručené 7. júla 2014.

Proti rozhodnutiu Rady podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 3. marca 2015 tak, že ho odmietol ako podané oneskorene.

Sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd jej odňal možnosť konať pred súdom, keďže nesprávne vyhodnotil okamih podania odvolania. Sťažovateľka uvádza, že odvolanie podala elektronicky 22. júla 2014 a následne ho 24. júla 2014 doplnila originálom odvolania odoslaným najvyššiemu súdu poštou. V súvislosti s týmto tvrdením sťažovateľka uvádza:

«... Sťažovateľka podala dňa 22. 07. 2014 o 18:51:04 (v zákonnej 15 dňovej lehote), prostredníctvom emailovej správy, odvolanie proti rozhodnutiu Rady vo formáte .pdf, riadne podpísané štatutárnym zástupcom právneho zástupcu sťažovateľky a opatrené pečiatkou advokátskej kancelárie. Uvedené odvolanie bolo prílohou emailovej správy, ktorá bola adresovaná na emailovú adresu pre doručovanie elektronických podaní Najvyššieho súdu SR...

... Dňa 23. 07. 2014 bola prostredníctvom automatizovaného systému emailových správ programu „Outlook“ vo vlastníctve právneho zástupcu sťažovateľky doručená automatická správa potvrdzujúca úspešné doručenie emailovej správy obsahujúcej odvolanie sťažovateľky do emailového konta najvyššieho súdu.

... Nakoľko predmetné odvolanie bolo najvyššiemu súdu zaslané síce v zákonnej 15 dňovej lehote, ale vo forme, ktorá v zmysle ustanovme §-42 ods. 1 vyžaduje doplnenie, sťažovateľka dňa 24. 07. 2014, v 3-dňovej lehote podľa ustanovenia § 42 ods. 1, doplnila svoje podanie (odvolanie) zasielané elektronickými prostriedkami, zaslaním riadne podpísaného originálu odvolania poštovou prepravou.

... Sťažovateľka dokladuje priloženými detailnými výpismi z elektronickej pošty, že odvolanie proti rozhodnutiu Rady podala elektronickou poštou dňa 22. 07. 2014 o 18:51:04 hod., teda posledný deň lehoty na podanie odvolania a to na emailovú adresu najvyššieho súdu pre doručovanie elektronických podaní. Na preukázanie tejto skutočnosti sťažovateľka predkladá ústavnému súdu potvrdenia o odoslaní odvolania ako aj potvrdenie automatizovaného systému doručené jej právnenmu zástupcovi elektronickou poštou od zo dňa 23. 07. 2015, kde je identifikované doručenie predmetného odvolania. Táto potvrdenka korešponduje s podaním, ktoré bolo právnym zástupcom odoslané 22. 07. 2015 o 18:51:04 hod.

Vzhľadom na dátum a čas odoslania podania sťažovateľky, ktorý bol následne potvrdený potvrdením o úspešnom doručení podateľni najvyššieho súdu, nie je možné predpokladať, že by elektronické podanie nebolo doručené včas.

V posledný deň zákonnej procesnej lehoty bolo odvolanie sťažovateľky preukázateľne odoslané najvyššiemu súdu a lehota na podanie odvolania je teda zachovaná.

Z dôvodu, ktorý sťažovateľke nie je známy, a ktorý teda ani nemohol pred napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu ovplyvniť, sa pravdepodobne v súdnom spise nenachádza potvrdenie o doručení elektronického podania s vyznačeným dátumom jeho odoslania. Pri tomto svojom tvrdení vychádza sťažovateľka z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý včasnosť podaného opravného prostriedku vyvodzuje výhradne z poštového podania (obálka so zreteľným odtlačkom poštovej pečiatky) a o existencii (a tým ani včasnosti) elektronického podania sa vôbec nezmieňuje a ani sa v súvislosti s hodnotením včasnosti odvolania elektronickým podaním nevysporiada.

To, že k pochybeniu pravdepodobne došlo na podateľni najvyššieho súdu, však nepotvrďuje správnosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ani nemôže byť ústavne konformným dôvodom na znemožnenie prístupu sťažovateľky k spravodlivosti. Zároveň nemôžu byť uvedené pochybenia započítané na ťarchu sťažovateľky a sťažovateľka ako účastník súdneho sporu nemôže byť postihovaná znemožnením prístupu k spravodlivosti, nech už k pochybeniu došlo z akéhokoľvek dôvodu nemajúceho oporu v právnom predpise.»

Sťažovateľka poukazuje na relevantnú judikatúru najvyššieho súdu (sp. zn. 6 Sžhuv 3/2008, sp. zn. 8 Sži 3/2010, sp. zn. 6 Sžo 206/2010), ako aj na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 445/2013. Uvádza tiež, že najvyšší súd svojím postupom porušil inštrukciu 13/2012 Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 29. marca 2012 č. 17594/2012-110 o postupe pri prijímaní, overovaní a evidencii elektronických podaní na súdy podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uvádza:

„... Sťažovateľka má za to, že bolo povinnosťou najvyššieho súdu v súlade s § 42 Občianskeho súdneho poriadku, ako aj s uvedenou judikatúrou prihliadať na takéto podanie

a náležitým spôsobom sa vysporiadať v prvom rade s otázkou, či uvedené elektronické podanie bolo urobené včas, a ak išlo o podanie bez zaručeného elektronického podpisu, či bolo doplnené do 3 dní písomne alebo ústne do zápisnice. Preto, pokiaľ najvyšší súd pri posudzovaní včasnosti odvolania vychádzal len z podania urobeného písomne, ktoré bolo doručované najvyššiemu súdu prostredníctvom pošty, dopustil sa takého procesného pochybenia, ktoré zbavilo sťažovateľku prístupu k súdu, teda možnosti, aby najvyšší súd ako odvolací súd preskúmal ňou podaný opravný prostriedok (odvolanie), pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu ide o také závažné pochybenie, ktoré je z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné.“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva spoločnosti MAC TV, s. r. o... podľa článku 46 ods. 1 v spojení s článkom 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 v spojení s článkom 1... dohovoru... Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní o odvolaní pod sp. zn.: 3 Sž/13/2014 zo dňa 03. 03. 2015, porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní o odvolaní pod sp. zn.: 3 Sž/13/2014 zo dňa 03. 03. 2015 sa zrušuje vo všetkých výrokoch a vec sa vracia Najvyššiemu súdu na Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť spoločnosti MAC TV, s. r. o... trovy právneho zastúpenia vo výške 355,73 EUR na účet Advokátskej kancelárie... do pätnásť dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní uznesením z 23. apríla 2015 prijal sťažnosť podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a predsedníčku najvyššieho súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom,

aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku najvyššieho súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Predsedníčka najvyššieho súdu ústavnému súdu oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Právny zástupca v podaní z 11. augusta 2015 oznámil, že *„netrvá na tom, aby sa v prejednávanej veci konalo ústne pojednávanie, nakoľko od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“* , zároveň však navrhol, aby *„ústavný súd po uskutočnení ústneho pojednávania a preskúmania sťažnosti rozhodol...“*. Vzhľadom na celkový obsah vyjadrenia a jeho vonkajšiu úpravu (osobitné zvýraznenie negatívneho vyjadrenia, pozn.) ústavný súd vyhodnotil nejednoznačný prejav vôle sťažovateľky prostredníctvom jej právneho zástupcu ako súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a predsedníčky najvyššieho súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka najvyššieho súdu sa k sťažnosti vyjadrila v prípise sp. zn. KP 3/2015 z 10. júna 2015, v ktorom poukázala na napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 3. marca 2015, na tvrdenia sťažovateľky v sťažnosti a následne uviedla:

„K uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že po kontrole obsahu predmetného súdneho spisu vo veci sp. zn. 3 Sž/13/2014 najvyšší súd pri posudzovaní včasnosti podaného odvolania vychádzal z obsahu spisu najvyššieho súdu a zo skutočnosti, že napadnuté rozhodnutie bolo právnemu zástupcovi sťažovateľa doručené dňa 07. 07. 2014, lehota na podanie odvolania začala sťažovateľovi plynúť dňa 08. 07. 2014 a posledný deň tejto lehoty pripadol na deň 22. 07. 2014 (utorok). Najvyšší súd pri rozhodovaní vychádzal z obsahu súdneho spisu, konkrétne l. č. 1 a nasl., kde sa na obálke uvádza dátum podania opravného prostriedku na poštovú prepravu. Obsahom súdneho spisu nebolo elektronické podanie sťažovateľa. Ak by sa v súdnom spise takéto podanie nachádzalo, nebol by dôvod na neho neprihliadať a najvyšší súd by o podanom opravnom prostriedku konal a rozhodol. Najvyšší súd nemal v čase rozhodovania o podanom

elektronickom podaní sťažovateľa vedomosť. Z dôvodu opatrnosti bolo asistentkou sudcu dňa 07. 11. 2014 v podateľni najvyššieho súdu osobne zisťované, či sťažovateľ nezaslal elektronické podanie s opravným prostriedkom. Výsledok preverovania bol však negatívny a nebolo zistené žiadne elektronické podanie navrhovateľa, ktoré by bolo podané včas. Senátu najvyššieho súdu tak nie je zrejmé, z akého dôvodu sa predmetné elektronické podanie sťažovateľa v súdnom spise nenachádzalo.

Najvyšší súd... rozhodnutie o predmetnej sťažnosti... necháva na posúdení Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

Sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu podala svoje stanovisko k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu v podaní z 11. augusta 2015, v ktorom uviedla:

«... najvyšší súd v podstatnej časti svojho vyjadrenia len popisuje obsah spisu v prejednávanej veci a nijakým spôsobom sa nevyjadruje k podstate prejednávanej veci, a síce neposkytuje žiadne stanovisko k skutočnosti, či svojim konaním porušil sťažnosťou namietané práva sťažovateľky alebo nie.

... Bez ohľadu na uvedenú skutočnosť a vyjadrenie najvyššieho súdu si sťažovateľka dovoľuje poukázať na skutočnosť, že akýkoľvek úkon všeobecného súdu, vrátane úkonov najvyššieho súdu nie je možné voči účastníkovi konania chápať izolovane a reštriktívne ako úkony určitej „administratívne“ oddelenej časti, ako napr. podateľňa, spisová kancelária, súdny úradník, sudca a pod.

Najvyšší súd voči účastníkovi konania a v prejednávanej veci aj voči sťažovateľke vystupuje vždy ako ucelený jednotný celok a úkony akejkoľvek „administratívne“ oddelenej časti sú úkonmi súdu.

V prejednávanej veci je zrejmé, že elektronický úkon sťažovateľky bol zaslaný a doručený najvyššiemu súdu (elektronickej podateľni), avšak bez zrejmého dôvodu, ktorý by vedel najvyšší súd náležite objasniť sa tento elektronický úkon sťažovateľky nezaradil do súdneho spisu odvolacieho konania.

Takúto vadu konania súdu (neprihliadnutie na včas doručené elektronické podanie) nie je možné v žiadnom prípade pripísať na tarchu účastníka konania (sťažovateľky),

a zodpovedá za ňu najvyšší súd a to bez ohľadu na skutočnosť akým spôsobom táto vada vznikla (technická vada, ľudský faktor a pod.)»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 1 dohovoru vysoké zmluvné strany priznávajú každému, kto podlieha ich jurisdikcii, práva a slobody uvedené v Hlave I tohto Dohovoru.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov,

ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v konaní podľa § 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), v ktorom súd rozhoduje o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v tomto type konania v systéme Správneho súdnictva, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie tejto ochrany však neznamená právo na úspech v tomto konaní (m. m. IV. ÚS 106/2010).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napríklad IV. ÚS 77/02, II. ÚS 264/04, IV. ÚS 106/2010) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. To platí aj pre výklad a používanie procesnoprávných predpisov (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), ktoré upravujú podmienky konania, ku ktorým patria aj procesné podmienky konania podľa § 250l OSP, v ktorom najvyšší súd preskúmava zákonnosť opravným prostriedkom napadnutého neprávoplatného správneho rozhodnutia.

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodíť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Najvyšší súd napadnutým uznesením z 3. marca 2015 odmietol opravný prostriedok sťažovateľky ako podaný oneskorene, pričom v odôvodnení uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky... skôr ako pristúpil k vecnému preskúmaniu napadnutého rozhodnutia, skúmal včasnosť podania opravného prostriedku, pričom zistil, že bol podaný oneskorene.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že napadnuté rozhodnutie odporcu č. RP/036/2014 zo dňa 10. 06. 2014 bolo právnomu zástupcovi navrhovateľa doručené dňa 07. 07. 2014. Uvedený dátum doručenia napadnutého rozhodnutia potvrdil aj navrhovateľ vo svojom návrhu zo dňa 22. 07. 2014 v časti I. odsek 2. Lehota na podanie opravného prostriedku začala navrhovateľovi v zmysle § 64 ods. 6 zákona č. 308/2000 Z. z. plynúť dňa 08. 07. 2014 a posledný deň tejto lehoty pripadol na deň 22. 07. 2014 (utorok). Navrhovateľ podal opravný prostriedok na poštovú prepravu dňa 24. 07. 2014, čo preukazuje odtlačok pečiatky na obálke, v ktorej bol opravný prostriedok doručený (pripojená obálka k podaniu č. I. spisu 1 a nasl.), teda po uplynutí zákonnej pätnásťdňovej lehoty na podanie opravného prostriedku na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu v zmysle § 64 ods. 6 zákona č. 308/2000 Z. z.

Na základe uvedeného najvyšší súd opravný prostriedok navrhovateľa ako oneskorene podaný podľa § 250p O. s. p. odmietol.“

Podľa § 57 ods. 2 OSP lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 57ods. 3 OSP lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Podľa § 42 ods. 1 OSP podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. Podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 250l ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250m ods. 1 OSP konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu.

Podľa § 250m ods. 2 OSP návrh sa podáva na príslušnom súde v lehote tridsiatich dní od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku alebo ak obsahuje nesprávne poučenie, možno ho napadnúť do šiestich mesiacov od jeho doručenia.

Podľa § 64 ods. 6 zákona o vysielaní proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa odseku 1 písm. c) až e) možno podať opravný prostriedok na najvyšší súd do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia rady; podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa odseku 1 písm. c) nemá odkladný účinok.

Podľa § 250p OSP ak je návrh podaný oneskorene alebo ho podá ten, kto naň nie je oprávnený, alebo ak sa napadá rozhodnutie, ktoré preskúmaniu nepodlieha, alebo ak navrhovateľ neodstránil vady, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu, súd uznesením opravný prostriedok odmietne. Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že najvyšší súd porušil jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 1 dohovoru tým, že odmietol jej opravný prostriedok podľa § 250l a nasl. OSP ako podaný oneskorene. Sťažovateľka uvádza, že rozhodnutie Rady jej bolo doručené 7. júla 2014 s tým, že posledný deň lehoty na podanie opravného prostriedku pripadol na 22. júl 2014 (utorok). Najvyšší súd nezohľadnil to, že sťažovateľka podala opravný prostriedok elektronickou poštou na emailovú adresu najvyššieho súdu 22. júla 2014 o 18:51:04 h. Vzhľadom na to, že elektronická správa nebola podpísaná zaručeným elektronickým podpisom, 24. júla 2014 sťažovateľka odoslala na poštovú prepravu originál opravného prostriedku. Z týchto dôvodov sa sťažovateľka domnieva, že opravný prostriedok podala včas.

Sťažovateľka k sťažnosti priložila email, podľa ktorého z adresy [REDACTED] bola 22. júla 2014 o 18:51:04 h odoslaná správa na emailovú adresu podatelnaNSSR@justice.sk s textom „v Prílohe posielam odvolanie vo veci MAC TV ca RVR, proti rozhodnutiu č. RP_36_2014. S pozdravom, [REDACTED] advokátsky koncipient... Advokátska kancelária Bugala – Ďurček, s. r. o.“.

Zároveň sťažovateľka predložila aj kópiu obrazovky zobrazujúcej náhľad na zoznam odoslanej pošty z aplikácie Outlook, z ktorého vyplýva, že prílohou odoslanej správy bol súbor s označením: „*Odvolanie proti Rozhodnutiu RVR_MAC TV_RVR_reklama vs. sponzoring_RP_036_2014.*“

Sťažovateľka so sťažnosťou doručila aj kópiu obrazovky zobrazujúcej náhľad na prijatú správu od „STOnline Mail Delivery“ odoslanú 23. júla 2014 o 17:50 h na adresu [REDACTED], ktorého predmetom je oznámenie o doručení „*Delivery Notification*“ so správou, že doručenie bolo úspešné „*Delivery has been successful*“. Predmetná kópia obrazovky obsahuje aj náhľad na internetovú hlavičku tejto elektronickej správy obsahujúcu informácie o odosielateľovi, príjemcovi a o cestách, ktoré správa vykonala, čo signalizuje, že sa týka elektronickej správy odoslanej utorok 22. júla 2014 o 18:51:04 h z emailovej adresy [REDACTED] na emailovú adresu podatelnaNSSR@justice.sk, ktorej predmetom bolo „*Odvolanie RVR_RP_36_2014*“.

Ústavný súd považuje za potrebné najprv uviesť, že samotná otázka, či opravný prostriedok sťažovateľky proti rozhodnutiu Rady z 10. júna 2014 bol podaný včas, a teda v súlade s procesnoprávnymi predpismi, je skutková otázka, ktorej preskúmavanie ústavným súdom je vo všeobecnosti limitované jeho ústavným postavením.

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už uviedol, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v zásade nie je skutkovým súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ktorým by mohol či mal odhaľovať pravdivosť skutkových tvrdení (I. ÚS 200/2011, IV. ÚS 445/2013). Ústavný súd v tejto súvislosti tiež uvádza, že aj podľa rozhodovacej činnosti Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X.

v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom) sa pod spravodlivým súdnym procesom na účely čl. 6 dohovoru v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Uvedené platí v zásade aj pre prípad zisťovania včasnosti podaného opravného prostriedku podľa § 250l a nasl. OSP.

V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd považoval za vhodné poukázať na právne názory samotného najvyššieho súdu vyjadrené v jeho doterajšej judikatúre k problematike, ktorá tvorí podstatu sťažovateľských námietok. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Obdo 7/2012 z 29. februára 2012 k elektronickým podaniam, ktoré nie sú opatrené elektronickým zaručeným podpisom, adresovaným všeobecným súdom uviedol, že *„za urobené sa považujú momentom ako dôjdu na elektronickú adresu určenú pre súd, bez ohľadu nato, kedy bude došlý elektronický dokument spracovaný (vytlačení zhmotnený, zaevidovaný, ďalej odoslaný atď.), samozrejme za predpokladu, že budú v zákonnej lehote doplnené. Keďže elektronické adresy sú aktívne bez prerušenia 24 hodín denne, nie je možnosť robiť podania takouto formou obmedzená úradnými hodinami súdov.“*.

Trojdnňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 OSP) je lehotou procesnou; pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 OSP (vrátane jeho odseku 3). Opačný výklad, t. j. interpretovať zachovanie tejto lehoty ako výnimku zo všeobecného pravidla, nemá oporu v zákone a bol by aj v rozpore s účelom, ktorému má táto lehota slúžiť (m. m. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 219/2007 z 26. februára 2008).

Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že opravný prostriedok sťažovateľky najvyšší súd odmietol ako oneskorene podaný, keďže mal za preukázané, že tento opravný prostriedok bol podaný na poštovú prepravu 24. júla 2014, pričom posledným dňom lehoty bol 22. júl 2012. O tom, či sťažovateľka podala opravný prostriedok elektronickými prostriedkami, najvyšší súd v napadnutom uznesení nič neuvádza.

Vo svojom vyjadrení z 10. júna 2015 predsedníčka najvyššieho súdu uviedla, že elektronické podanie sťažovateľky nebolo súčasťou súdneho spisu, pričom asistentka sudcu 7. novembra 2014 v podateľni najvyššieho súdu zisťovala, či sťažovateľka nezaslala elektronické podanie s opravným prostriedkom s tým, že „*nebolo zistené žiadne elektronické podanie navrhovateľa, ktoré by bolo podané včas*“.

V súvislosti s preskúmaním sťažnosti sťažovateľky ústavný súd považuje za potrebné poukázať na to, že na internetovej stránke najvyššieho súdu <http://www.supcourt.gov.sk/kontakt/> sú uvedené emailové adresy podateľne najvyššieho súdu podatelna@nsud.sk a info@nsud.sk. Zároveň je uvedená aj emailová adresa podatelnaNSSR@justice.sk ako „*E-mail pre podania podpísané zaručeným elektronickým podpisom*“. Z argumentácie sťažovateľky vyplýva, že opravný prostriedok mala zaslať elektronicky na adresu podatelnaNSSR@justice.sk, avšak bez zaručeného elektronického podpisu.

Vychádzajúc z uvedených skutočností a s prihliadnutím na to, že ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy zásadne nie je súdom skutkovým, ústavný súd dospel k záveru, že skutočnosti, ktoré uvádza sťažovateľka vo svojej sťažnosti, a dôkazy, ktoré predložila na podporu svojich tvrdení o podaní opravného prostriedku elektronicky 22. júla 2014, sú v zásade spôsobilé spochybniť právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení z 3. marca 2015 o tom, že sťažovateľka podala opravný prostriedok oneskorene. Napriek tvrdeniu najvyššieho súdu vo vyjadrení z 10. júna 2015, že podateľňa najvyššieho súdu neeviduje elektronické podanie sťažovateľky, ústavný súd vzhľadom na už uvedené vyhodnotil uvedené skutočnosti na ľarchu najvyššieho súdu.

Skutočnosti uvádzané sťažovateľkou naznačujú, že sa najvyšší súd mohol dopustiť pri posudzovaní včasnosti podaného opravného prostriedku sťažovateľkou takého procesného pochybenia, ktoré mohlo zbaviť sťažovateľku prístupu k súdu, pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu môže ísť o také závažné pochybenie, ktoré je z

ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné. Z týchto dôvodov je zároveň potrebné považovať záver najvyššieho súdu, že opravný prostriedok sťažovateľky bol podaný po uplynutí lehoty, za nepreskúmateľný a zjavne neodôvodnený, a preto ústavne neudržateľný. Ústavný súd preto rozhodol, že najvyšší súd napadnutým uznesením z 3. marca 2015 porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Keďže najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 SŽ 13/2014 z 3. marca 2015 porušil označené základné právo sťažovateľky podľa ústavy a právo podľa dohovoru, ústavný súd

zrušil toto rozhodnutie a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). Povinnosťou najvyššieho súdu bude riadiť sa právnym názorom ústavného súdu a vysporiadať sa so skutočnosťami uvedenými v tomto náleze. V okolnostiach posudzovanej veci bude potrebné, aby si najvyšší súd zaobstaral originály elektronických správ, ktorými sťažovateľka preukazuje podanie opravného prostriedku elektronicky 22. júla 2014. Úlohou najvyššieho súdu bude dôsledne preskúmať obsah týchto správ a zistiť, či je možné urobiť záver o odoslaní predmetnej elektronickej správy a tiež aj o doručení tejto správy na adresu podatelnaNSSR@justice.sk. Rovnako tak bude najvyšší súd povinný vykonať opätovné šetrenie o tom, či eviduje prijatú elektronickú správu sťažovateľky s opravným prostriedkom a či negatívny výsledok doterajšieho šetrenia mohol byť ovplyvnený tým, že na adresu podatelnaNSSR@justice.sk mala sťažovateľka odoslať podanie elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu. Následne bude najvyšší súd povinný opäť rozhodnúť o opravnom prostriedku sťažovateľky a okrem iného posúdiť aj otázku, či tento opravný prostriedok podala sťažovateľka včas.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom (bod 3 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľka si uplatnila úhradu trov právneho zastúpenia v sume 789,12 € za tri úkony právnej služby po 210,81 € „(1. *Prevzatie a príprava zastupovania*; 2. *Písomné podania na súd vo veci samej – ústavná sťažnosť*; písomné podanie na súd vo veci samej – písomné vyjadrenie k vyjadreniu najvyššieho súdu, a to všetko podľa § 10 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. z hodnoty veci 6.000,- EUR – výška uloženej administratívnej sankcie); 3 x režijný paušál po 8,39 EUR a DPH vo výške 20 %.“.

Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľky úhradu trov konania v sume 355,73 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady

s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2015 v sume 139,83 € [1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky vzhľadom na to, že predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceneľná peniazmi (m. m. napr. III. ÚS 12/06, III. ÚS 125/06, IV. ÚS 185/09, IV. ÚS 296/2011, IV. ÚS 456/2011, IV. ÚS 459/2013)] a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 8,39 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 296,44 €. Keďže advokátska kancelária je platcom dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (čo ústavný súd zistil zo zoznamu daňových subjektov registrovaných pre DPH dostupného na internetovej stránke Finančnej správy Slovenskej republiky www.financnasprava.sk)], uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd nepriznal sťažovateľke úhradu trov konania za stanovisko k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu doručené ústavnému súdu 14. augusta 2015, keďže z obsahu tohto podania nevyplývajú žiadne nové skutkové okolnosti alebo nové právne názory.

Trovy konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2015